

**APPRECIATING THE IMPORTANCE OF GRATITUDE
IN MEMORY OF MRS. PNINA SCHACTER *a"z* ON HER SECOND YAHRTZEIT**
לע"ג פנינה שטרל עטיל בת לאה פעשה וחנוך העבץ

Jacob J. Schacter

כ"ב חשוון תשפ"א/November 8, 2020

ק " מזמור לתודה דרכיו
 ליהודה בלא ארץ אבדה אתי יהוה
 בשמה באו לפניו ברנהה: ג רעו
 ביריה זהה הוא אלהים והוא עשנו
 ולאו אגנינו עפלו וצאן פרעהו:
 ד באו שעורי ותודה חזרתו
 בתמלה יהודה לו ברבו שמו: ה ביד
 טוב יודה לעילם חסדו ועדן-דר
 זור אמרות:

ט"ז מן דור

אחד נא נב הלוות ברכות

מן אבשלום ני

ח. מזמור לתרזה יש לאומרו בנינה של השורית ט עתרות ליבטול הווע מפורסם לחודה: סמ' יג' מזמור למתה נזירים (ק) י"ט כו מז' פט' צען מודה קריינה נס' פט' ומןיא ולם (י) נרג' פט' ופ"ל ט' מ"ט ולם צען' וול' צען' ומ' צ' מיר' פל' וק' כב' נזירים אלו [ינסיט]:

בב (א) ומ' ילהר. ט' הלא כתמפלס:
 גג (א) הלהר צ'ן. מפטט חקל סצ'ן
 ילהר חומו מפטט האל גה יודה ונתן
 מ' ילה' קפטט הנר' צולן גירלטיזה מה'
 האם בא לב'ה ומצעא צבור בסוף. פט' א' ס' א' אום בריך שאמר ערד מהול בתשבות ואוח' תלהה
 קידיש משווה וכטילאיר סצ'ן יטמאן מזוכט
 יט' נטפסין געווידס אין יטמאן לקידיש
 טהוריין האל גה מטמאן אין גיג'ת טמבי' צ'י
 וועל' קמפער אין יטמאן ליג' מהר פדריס
 כוון ציוו נאך נגנו לוואר יטמאן מפטומד
 כהו ייגל טאגי פטוף נטפסין נטפייט

ח. מזמור לתרזה לבוא לב'ה ערד ישתחב ובו ס' א':
 א' אום בא לב'ה ומצעא צבור בסוף. פט' א' ס' א' אום בריך שאמר ערד מהול בתשבות ואוח' תלהה
 לדוד ערד מעחה וער עולם הליליה אח'כ הלו אט הא' מון
 השם'ים ערד לבני ישראל עס קירוטו הליליה ואחר'כ דהלל
 אל בקרשו ערד כל הנשמה תהלה ויה: נס' וו' ס' ז' ש' וו' יומר
 א' ילהר פטוו נט' (כ) קרלו ט' וו' וו' וו' ז' וו' וו' וו' קדוש
 טפ' צ' וו' נט' (ג) מלוקטס (ג) מלוקטס [נטמאו מימי' פ' המג'ט
 ט' ט' יט' גט' ט' וו' מקרין] תול' :

מדרש צו פר' ט סי' ז רבה

ז. רבבי פינחס ורבבי לוי ורבבי יוחנן בשם רבבי מנחם
 דגלא לעתיד לבוא כל הקרbenות בטילין וקרבן תודה איןו
בטל כל התפלות בטילות ההוראה אינה בטלת הדראה
 דכתיב (ירמיה לג. יא) 'קול ששון וקול שמחה קול חתן
 וקול בלה קול אמרים הדראו את ה' עצמות וגוי' זו ההוראה
 (שם שם. שם) 'מגאים תודה בית ה' זה קרבן תודה ובן
 דroid אומדר (תהלים גו. יג) 'עליהם נדריך אשלם תודות
 לך' תודה אין כתיב בגין אלא 'תודות' ההוראה וקרבן
 תודה'.

תרצד דין מעות פורים לעניינים. ובו ד') סעיפים:

א) חיב (א) כל אדם (ב) * ליתן לפחות (ט) (ג) שתי מחרנות * לשני עניינים: בגה * י"ל שיט ליטון קוויס פוליס מומלט מן הטענונג אקטע גלווה מוקס וגלווחו ווון וכור לממאלט סקקל סאטו נוממן נמלר ומולול טג' פעמיס נמוג פלומה צפלטה י"ט ליטון ג') (מדליך ריכ פ"ק דיזומל) וו' ליטנו (ד) גלול פוליס קודס שממפלנלייס מגמס (מקה"ל) וכן נתנו נכל מחיות טלו * וו' ליטון ג') מלה גולדס נממעט טלו לי מון מטען צפס ממלט נלה מלך ז' פלי וו'יר ענקלט ג'ל מפלט וו'ן נכל מדיה ומדייה (ג) [ג] וו'ן פיג' ליטנו רק מ' אטה (ה) מון כ' וו'ט פטוטלטס מפלט סקקל גולדקה מלך ג') מפלט וו'ן וו'גין: ב') (ו) אין משנים מעות פורים (ו) לזכקה אחרת: בגה (ח) וו'קם טגטטס (מדליך פ"ק דצט' נמלר) פלט פעני يول נאות ט (ט) מוש צילוף: ג) אין מזדקדים במאות פורים אלא כל מי שפושט ידו ליטול נותנים לו (ו) יומקם שנהגו ליתן (יא) אף לא"י (ו) נותנים: ד') (כ) במקום שאין עניים יכול לעכב (ז) מעות פורים שלו לעצמו ונוטנס במקום שרצה:

בראשית כתוב-בלדי	תורה	ויצא
ביבם ויאסף לְבָנֵו אֶת־בְּלִי־אֲנֹשִׁי הַמִּקְוָם נִיעַש מִשְׁתָּחָה;	ויהי בְּעָרָב וַיַּקְהֵל אֹתָהּ	
כִּי לֹאָה בְּתוֹ וַיַּבָּא אֶתְּהָא אֲלֹיו וַיַּבָּא אַלְיהָ: וַיַּתֵּן לְבָנֵו לְהָא אֶת־זָלָפָה שְׁפַחְתוֹ	כִּי לֹאָה בְּתוֹ שְׁפַחְתָּה: וַיַּהַי בְּפֶקַר וְהַגְּהִזָּה לֹאָה נִיאָמֶר אֶל־לְבָנֵו מִהִזְאת	
כִּי עָשָׂית לְיִהְלָא בְּרַחֵל עֲבֹרְתִּי עַמְּפָר וְלַמְּהָ רְמִיתָנִי: נִיאָמֶר לְבָנֵו לֹאָה	כִּי עָשָׂה בְּנֵו בְּמִקְוָמָנוֹ לְתֵת הַצְעִינָה לְפָנֵי הַבְּכִירָה: מַלְא שְׁבָע זָאת וְנִתְבָּהָה	
לֹאָה גַּם־אֶת־זָאת בְּעַבְדָּה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמְּדִי עַזְוֹ שְׁבָע־שָׁנִים אַחֲרוֹת:	לֹאָה גַּם־אֶת־זָאת בְּעַבְדָּה אֲשֶׁר תַּעֲבֹד עַמְּדִי עַזְוֹ שְׁבָע־שָׁנִים אַחֲרוֹת: וַיַּתֵּן	
כִּי וַיַּעֲשֵׂה יְעַקֹּב בֶּן נִימְלָא שְׁבָע זָאת וַיִּתְן־לָו אֶת־רַחֵל בְּתוֹ לֹאָה שְׁבָע זָאת וַיַּתֵּן	כִּי וַיַּתֵּן לְרַחֵל בְּתוֹ אֶת־בְּלִיה שְׁפַחְתוֹ לֹהֶה לְשְׁפַחְתָּה: וַיַּבָּא גַּם אֶל־רַחֵל	
לְרַחֵל וַיַּאֲהַב גַּם־אֶת־רַחֵל מִלְאָה וַיַּעֲבֹד עַמוֹּו עַזְוֹ שְׁבָע־שָׁנִים אַחֲרוֹת: וַיַּרְא	לְרַחֵל וַיַּהַוּ בְּרִישָׁנָוָה לֹאָה נִיפְתְּחָה אֶת־רִחְמָה וַיַּרְחֵל עֲבָרָה: וַתַּהַר לֹאָה וַתַּלְדֵּד	
בְּן וַתַּקְרֵא שְׁמוֹ רָאוּבֵן קִי אָמְרָה קִיְּרָא יְהוָה בְּעַנוּי בַּי עֲתָה יְאַהֲבֵנִי	בְּן וַתַּקְרֵא שְׁמוֹ רָאוּבֵן קִי אָמְרָה קִיְּרָא יְהוָה בְּעַנוּי בַּי עֲתָה יְאַהֲבֵנִי	
ג) איש: וַתַּהַר עַזְוֹ וַתַּלְדֵּד בְּן וַתִּאמֶר קִי־שְׁמַע יְהוָה קִיְּשָׁנָוָה אָנְכִי וַיַּתֵּן	ג) איש: וַתַּהַר עַזְוֹ וַתַּלְדֵּד בְּן וַתִּאמֶר קִי־שְׁמַע יְהוָה קִיְּשָׁנָוָה אָנְכִי וַיַּתֵּן	
לְרַחֵל גַּם־אֶת־זָהָה אִישִׁי אָלִי קִי־יְלַדְתִּי לוֹ שְׁלָשָׁה בָּנִים עַל־בָּן קִגְּרָא־שָׁמוֹ	לְרַחֵל גַּם־אֶת־זָהָה אִישִׁי אָלִי קִי־יְלַדְתִּי לוֹ שְׁלָשָׁה בָּנִים עַל־בָּן קִגְּרָא־שָׁמוֹ	
לְזָהָה וַתַּהַר עַזְוֹ וַתַּלְדֵּד בְּן וַתִּאמֶר הַפְּעָם אָזְהָה אֶת־יְהוָה עַל־בָּן קִרְאָה	לְזָהָה וַתַּהַר עַזְוֹ וַתַּלְדֵּד בְּן וַתִּאמֶר הַפְּעָם אָזְהָה אֶת־יְהוָה עַל־בָּן קִרְאָה	
א) שָׁמוֹ יְהוָה וַתַּעֲמֹד מֶלֶךְ: וַתַּרְא רַחֵל בַּי לֹא יָלְךָ לְיַעַקְבּ וַתַּקְנֵא	א) שָׁמוֹ יְהוָה וַתַּעֲמֹד מֶלֶךְ: וַתַּרְא רַחֵל בַּי לֹא יָלְךָ לְיַעַקְבּ וַתַּקְנֵא	ל

Robert A. Emmons, *Thanks!: How Practicing Gratitude Can Make You Happier* (Boston and New York, 2007, 2008).

Gratitude Is Recognizing and Acknowledging

In my own thinking about gratitude, I've found it very helpful to conceive of it in terms of two stages. First, gratitude is the acknowledgment of goodness in one's life. In gratitude we say yes to life. We affirm that all things taken together, life is good and has elements that make it worth living. The acknowledgment that we have received something gratifies us, either by its presence or by the effort the giver went into choosing it. Second, gratitude is recognizing that the source(s) of this goodness lie at least partially outside the self. The object of gratitude is other-directed; one can be grateful to other people, to God, to animals, but never to oneself. This is one significant way in which gratitude differs from other emotional dispositions. A person can be angry at himself, pleased with herself, proud of himself, or feel guilty about doing wrong, but it would be bizarre to say that a person felt grateful to herself. Even if you bought yourself a lavish dinner, as I am inclined to do when I order room service, it would be peculiar if I were to give thanks to myself. Thanks are directed outward to the giver of gifts.

Yitzhak Twersky, "On Law and Ethics in the Nishreh Torah:
A Case Study of *Hilkhot Megillah* 11:7," Tradition 24:2
(1989): 145-46

Yet having communicated this lofty, ennobling teaching about the spiritualization of rejoicing in *Hilkhot Yom Tov*—and having re-emphasized it in a different context and from a different perspective at the end of *Hilkhot Lulav*³¹—Maimonides still felt that Purim needed further, dramatic emphasis. We may hypothesize that this follows from the fact that the religious character of Purim is so different; it is lacking in intrinsic sanctity, in *kedushat ha-yom*, and hence there is a compelling need to put its prescribed rejoicing in perspective. In other words, if the special measure of benevolence is the Maimonidean definition of or prescription for joy on major holidays which have a clear, salient dimension of sanctity (*kedushat ha-yom*),³² certainly a day of merrymaking without sanctification must be infused with a measure of spirituality and kindness. The greatest joy—also an act of spirituality—is gladdening the hearts of the poor.

Oliver Sacks, *Gratitude* (New York and Toronto, 2015).

I thought I would die at forty-one, when I had a bad fall and broke a leg while mountain-eering alone. I splinted the leg as best I could and started to lever myself down the mountain, clumsily, with my arms. In the long hours that followed, I was assailed by memories, both good and bad. Most were in a mode of gratitude—gratitude for what I had been given by others, gratitude too that I had been able to give something back. *Awakenings*, my second book, had been published the previous year.

6

I cannot pretend I am without fear. But my predominant feeling is one of gratitude. I have loved and been loved; I have been given much and I have given something in return; I have read and traveled and thought and written. I have had an intercourse with the world, the special intercourse of writers and readers.

Above all, I have been a sentient being, a thinking animal, on this beautiful planet, and that in itself has been an enormous privilege and adventure.

סודות אונחנו לך
שאתה הוא יהוה אלהינו
אליהי אבوتינו לעוזם ועד.
צוד חיינו, פון? שענו
אתה הוא לדודך.
נודה לך ונספר תהלהך
על חיינו המוסרים בידך
על נשמותינו הפקודות לך
על נסיך שבכל יום עמך
על נפלאותך וטובותך.
שבכל עת, ערב ובקר ואחרים.
הטוב, כי לא בלו רוחמיך
והמרחים, כי לא תמו תסדייך
מעולם קיינו לך.

סודות women מודה/ אני לפניה מלך תי וקדים
שהחוות בי נשמה בחללה
רביה אמונהך.